

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 216/22

Luksemburgā, 2022. gada 22. decembrī

Tiesas spriedums lietā C-530/20 | EUROAPTIEKA

Latvijas tiesiskais regulējums, ar kuru aizliegta zāļu reklāma, kurā atsaucas uz zāļu cenu un ar kuru izsludina īpašu izpārdošanu vai zāļu pārdošanu komplektā ar citām zālēm vai precēm, ir saderīgs ar Savienības tiesībām

Šāds reklāmas saturs veicina zāļu neracionālu lietošanu un dalībvalstīs ir jāaizliedz

Ar Direktīvu 2001/83¹ zāļu reklāmas jomā tiek veikta saskaņošana un, lai aizsargātu sabiedrības veselību, šī reklāma tiek pakļauta nosacījumiem, ierobežojumiem un aizliegumiem.

SIA "EUROAPTIEKA" ir Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas veic farmaceitisko darbību Latvijā. 2016. gadā Latvijas Veselības inspekcija tai aizliedza izplatīt ar zāļu pārdošanas akciju saistītu reklāmu, pamatojoties uz valsts tiesību normu, kas aizliedz zāļu reklāmu, kurā atsaucas uz zāļu cenu un ar kuru izsludina īpašu izpārdošanu vai zāļu pārdošanu komplektā ar citām zālēm vai precēm. 2020. gadā "EUROAPTIEKA" Latvijas Republikas Satversmes tiesā par šo valsts tiesību normu iesniedza konstitucionālo sūdzību, apstrīdot šīs valsts tiesību normas tiesiskumu, pamatojoties uz Direktīvu 2001/83.

Iesniedzējtiesa vaicā Tiesai, kā interpretēt jēdzienu "zāļu reklāma" šīs direktīvas izpratnē un tostarp, vai šis jēdziens attiecas arī uz konkrēti nenoteiktu zāļu reklāmu, proti, uz reklāmu attiecībā uz zālēm vispār vai attiecībā uz neidentificētu zāļu kopumu. Tā arī jautā Tiesai, vai konkrētajā valsts tiesību normā paredzētais reklāmas, kurā atsaucas uz zāļu cenu un ar kuru izsludina īpašu izpārdošanu vai zāļu pārdošanu komplektā ar citām zālēm vai precēm, aizliegums ir saderīgs ar minēto direktīvu.

Šodienas spriedumā Tiesa virspalātas sastāvā norāda, pirmkārt, ka **jēdziens "zāļu reklāma" attiecas uz jebkāda veida informācijas izplatīšanu, apstaigājot klientus, aģitējot vai pamudinot uz konkrētu zāļu vai zāļu vispār parakstīšanu, piegādi, tirdzniecību vai patērēšanu.**

Turklāt šis jēdziens Direktīvā 2001/83 ir ļoti plaši definēts – kā tāds, kas aptver "jebkāda veida" informācijas izplatīšanu, apstaigājot klientus, aģitējot vai pamudinot viņus, tostarp "zāļu reklamēšanu iedzīvotājiem".

Papildus minētajam, ja no Direktīvas 2001/83 piemērošanas jomas tiktu izslēgta zāļu reklāma vispār, tajā paredzētie aizliegumi, nosacījumi un ierobežojumi reklāmas jomā tādu risku dēļ, ko var radīt pārmērīga un nepārdomāta zāļu lietošana, varētu lielā mērā zaudēt lietderīgo iedarbību un ar šo direktīvu sasniedzamais sabiedrības veselības aizsardzības galvenais mērķis būtu nopietni apdraudēts.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV 2001, L 311, 67. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/27/EK (OV 2004, L 136, 34. lpp.).

Konkrētajā gadījumā Tiesa uzskata, ka tādas **informācijas izplatīšanai, kas rosina iegādāties zāles, pamatojot šādas iegādes nepieciešamību ar cenu, izsludinot īpašu izpārdošanu vai sniedzot paziņojumu, ka minētās zāles tiek pārdotas komplektā ar citām zālēm vai precēm**, kāda ir aizliegta ar iesniedzējtiesā apstrīdēto valsts tiesību normu, ir reklāmas mērķis. Tiesas ieskatā šāda informācijas izplatīšana **līdz ar to ietilpst jēdzienā “zāļu reklāma”** un tā tas ir pat tad, ja šī informācija attiecas uz zālēm vispār.

Otrkārt, attiecībā uz šādas valsts tiesību normas saderību ar Direktīvu 2001/83 Tiesa norāda, ka nekompensējamu bezrecepšu zāļu reklāma – konkrētāk – tādu zāļu reklāma, uz kurām attiecas šī valsts tiesību norma, ar šo direktīvu principā ir atļauta. **Tomēr dalībvalstīm, lai novērstu riska sabiedrības veselībai rašanos, ir jāaizliedz jebkāds reklāmas saturs, kas var veicināt šādu zāļu neracionālu lietošanu.**

Tiesa šajā ziņā uzsver, ka **nekompensējamu bezrecepšu zāļu reklāma var īpaši būtiski ietekmēt galapatērētāju vērtējumu un izvēli** gan attiecībā uz zāļu kvalitāti, gan iegādājamo daudzumu. Turklāt reklāma, kurā atsaucas uz zāļu cenu un ar kuru izsludina īpašu izpārdošanu vai zāļu pārdošanu komplektā ar citām zālēm vai precēm, **var rosināt galapatērētājus iegādāties un patērēt šīs zāles ekonomisku apsvērumu dēļ, neizdarot objektīvu vērtējumu, kas būtu balstīts uz zāļu terapeitiskajām īpašībām un konkrētām medicīniskām vajadzībām.** Šāds reklāmas saturs **turklāt zāles pielīdzina citām patēriņa precēm**, uz kurām parasti attiecas atlaides un samazinātas cenas.

Tiesas ieskatā, **reklāma, kurā atsaucas uz zāļu cenu un ar kuru izsludina īpašu izpārdošanu vai zāļu pārdošanu komplektā ar citām zālēm vai precēm, veicina nekompensējamu bezrecepšu zāļu neracionālu un pārmērīgu lietošanu.** Līdz ar to iesniedzējtiesā apstrīdētā valsts tiesību norma, kas aizliedz šādu reklāmas saturu izplatīšanu, ir saderīga ar Direktīvu 2001/83.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma un rezumējuma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

